

Rom 1, 1-4

1: Paulus, Jesu Kristi tjener, kalt til apostel, utvalgt til å forkynne Guds evangelium, 2: det som han forut har gitt løfte om ved sine profeter i hellige skrifter, 3: om hans Sønn, han som etter kjødet er kommet av Davids ætt, 4: og som etter Hellighets Ånd er godtgjort å være Guds veldige Sønn ved oppstandelsen fra de døde, Jesus Kristus, vår Herre.

Med gjentatte bibelske sannheter begynner apostelen straks å vekke vår oppmerksomhet for hvor stor, og hvor troverdig, det budskapet er som han forkynner. Den som skriver er ikke bare en Paulus, det er en Jesu Kristi tjener. Det er Herrens ærend han går. Det er Herrens budskap han går med. Og han er en spesiell Kristi tjener. Han er nemlig "kalt til apostel". I et slikt kall ligger noe mer enn det andre Kristi tjenere har fått. Det "Guds evangelium" han var kalt til å forkynne, var ikke et øyeblikks tanke. Nei, gjennom en hel, lang verdens-tidsalder var det bebudet av Guds profeter i de hellige skriftene. Altså er det et fast og urokkelig Guds ord.

Og det dette evangelium handler om, hovedemnet og selve kjernen i det, er selve Guds Sønn, Jesus Kristus, vår Herre. Før vi leser noe som helst mer, har vi altså allerede med dette opplysninger som må vekke store forventninger, og den største oppmerksomhet hos oss. La oss nå se nærmere på teksten.

Paulus. Som vanlig i brever på den tiden, nevner apostelen først navnet sitt. Paulus betyr liten, og var det romerske navnet han stod fram med etter sin omvendelse, som "hedningenes apostel". Blant jødene het han tidligere Saulus.

Jesu Kristi tjener, kalt til apostel, eller apostel etter et kall. Det er denne bakgrunnen som gjør at dette brevet må tillegges så stor vekt og betydning. Hvis Paulus er en Jesu Kristi apostel, da står vi her ikke bare overfor en hellig og opplyst manns tanker. Da er det hans store Herres beslutning om hvordan han vil frelse menneskene, vi leser om i dette brevet. Det er svært viktig å tenke nærmere over hva en apostel var. Ordet apostel betyr sendemann, delegat, eller utsending. Det ble også brukt i andre forhold enn når det gjaldt Kristi apostler. Men nå taler vi om den betydningen det hadde som Jesu Kristi utsending. Hvordan de hadde fått Jesu eget oppdrag om å gå ut til alle folkeslag i hele verden, og forkynne evangeliet, og kunngjøre de lover som gjaldt i Hans rike. Herren Kristus gav selv disse utsendingene navnet apostler (Luk 6: 13). Alt det vi finner i Skriften om dette høye kall, viser at apostelembetet var for en bestemt tid, var kjennetegnet ved noen bestemte egenskaper, og grunnet på et oppdrag som var gitt dem direkte av Kristus selv. Derfor kunne det ikke tilsettes noen etterfølger av en apostel.

For det første måtte en apostel ha sett Jesus Kristus etter hans oppstandelse. Når apostlene skulle vitne for hele verden om Jesus Kristus, var det nødvendig at de kunne vitne om hans oppstandelse, som en stadfestelse på hele deres vitnesbyrd. Når Peter i Apg 1: 21-22 med få ord beskriver de egenskaper en apostel må ha, er det denne han ser som mest vesentlig i dette embetet. Mange andre steder i Skriften finner vi det samme, f. eks. Apg 2: 32, 3: 15, 4: 33, 5: 30-32, 22: 14-15, 26: 13-14, 2Kor 9: 1, 15: 7-8.

For det andre: En markert Åndens kraft, og liknende spesielle tegn, kjennetegnet apostlene. Tegn en aldri senere så noe menneske utrustet med. Som nevnt hadde de da også sitt oppdrag direkte fra Jesus Kristus selv, ikke meddelt dem av, eller gjennom, noe menneske. De tjente med særlig kraft. Ved deres håndspåleggelse fikk f. eks. også andre Den Hellige Ånds gaver, og bare ved et ord brakte de Guds rettferdige dom over mennesker. F. eks. Ananias og Safira (Apg 5: 1-11), blodskjenderen i Korint (1Kor 5: 1-5) m. fl. Og sluttelig var Kristi lære, hans vilje og mening, blitt åpenbart for dem ved en direkte guddommelig meddelelse. For at dette skulle skje, fikk de befaling om å bli i Jerusalem, og "vente på det som Faderen hadde lovt" - om at den Hellige Ånd skulle bli utgytt over dem (Luk 24: 48-49, Joh 14: 26, 15: 26-27, Apg 1: 4 og kap. 2).

For det tredje: Det embete som ble gitt apostlene, bestod i at de skulle utbre evangeliet over hele verden. Men de skulle ikke ta på seg omsorgen for noen bestemt forsamling. Fullmakten til deres embete hadde denne ordlyd: "Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen" (Mark 16: 15). De kunne nok være "eldste" og "hyrder", men da i en spesiell betydning. Hele Guds kirke, ja hele verden, var gitt dem som arbeidsfelt. Nøklene til himlenes rike var gitt dem (Mat 16: 19 og Joh 20: 20-23). De skulle forkynne det ord som skal dømme menneskene på den ytterste dag (Joh 12: 48), og den lov som gjelder for himlenes rike. Slik at det de bandt på jorden, skulle være bundet i himmelen, og det de løste på jorden, skulle være løst i himmelen. Og Ånden som var i dem, veiledet dem til hele sannheten (Joh 16: 13). Herren hadde uttrykkelig lovet om Talsmannen, Den Hellige Ånd, at "han skal lære dere alle ting, og minne dere om alt det som jeg har sagt dere" (Joh 14: 26). Men ennå hadde de "denne skatt i lærkar, for at den rike kraft skal være av Gud og ikke fra oss selv" (2Kor 4: 7). Det var slik Gud ville alt skulle være innenfor hans nådepakt for vår jord. Også disse, hans fremste tjenere, skulle være belastet med syndefallets fordervelse, så de ikke skulle bli nye guder. Men den Ånd som talte i dem, og den lære de forkynnte, var fra Herren. Selv sa han jo: "... det er ikke dere som taler, men deres Fars ånd taler i dere" (Mat 10: 20).

Alt dette viser at det kall apostlene hadde fått var helt spesielt. Også når det gjaldt deres helt spesielle utrustning, bl. a. den forutsetning at de måtte ha sett Kristus, så var det utelukket at noen kunne bli en konkret etterfølger i samme slag aposteltjeneste som dem. At Mattias ble valgt i stedet for Judas, ble ikke noe unntak fra regelen. Det skjedde jo ved begynnelsen av deres virksomhet, og Peters ord i den anledning bekreftet også at en apostel måtte være et slikt vitne om Kristus, som hadde sett ham etter hans oppstandelse. Dette ville jo heller ikke kunne skje i senere tid. Det er nødvendig å huske på dette, for at alle og enhver kan vite at all den kunnskap som er nødvendig til vår frelse, allerede er gitt oss gjennom apostlene. Om noen legger noe til dette, eller trekker noe fra det vi har gjennom disse, så forfalsker han Guds ord (Gal 1: 8).

Like klart står det dermed også at intet menneske, ingen kirke, og heller ikke noen lovgivende myndighet, som vil ha navn av å være kristne, kan forandre eller oppheve noe av det apostlene har lært eller foreskrevet for alle mennesker. Derfor formaner også alle kristne "... til å stride for den tro som en gang for alle er blitt overgitt til de hellige" (Jud v. 3). Navnene til Lammets apostler er innskrevet på grunnvollene til det nye Jerusalem (Åp 21: 14), og hele Guds menighet er "bygd opp på apostlenes og profetenes grunnvoll, og hjørnesteinen er Kristus Jesus selv" (Ef 2: 20).

Så har vi nå sett hva en apostel er. Og alle de markerte kjennetegnene for dette høye kall finner vi spesielt fremtredende hos Paulus. Et vemodens sukk hører vi kan hende idet han uttaler: "Men sist av alle ble han sett av meg da jeg var som et ufullbåret foster" (1Kor 15: 8). Tross dette ser vi ham påberope seg også det tegnet når han sier: "Er jeg ikke apostel? Har jeg ikke sett Jesus, vår Herre?" (1Kor 9: 1). Men desto mer markert finner vi de andre kjennetegnene hos apostelen Paulus: Den måten han fikk oppleve Kristi direkte kall til apostel, og de store tegn og under som fulgte ham i hans vidstrakte tjeneste. Om dette kunne han uttale: "... jeg har arbeidet mer enn de alle - det vil si: Ikke

jeg, men Guds nåde som er med meg" (1Kor 15: 10). Den kunnskap som åpenbarer den guddommelige sannheten, hadde han fått, "ikke av noe menneske, men ved Jesu Kristi åpenbaring" (Gal 1: 12). Han hadde "en apostels tegn ... ved tegn og under og kraftige gjerninger" (2Kor 12: 12). Men det som er det mest markerte av alt dette, er selve det kall og de ord han mottok av Herren Kristus. Det viktigste av alt vi bør merke oss, er jo hva Kristus selv uttalte om ham.

Tenk igjennom det som skjedde da Paulus ble kalt til aposteltjenesten! Før dette levde han i den oppfatning at loven ble tilintetgjort av "nasareernes sekt". De lærte jo en ny salighetsvei ved troen på Jesus. I blind jødisk nidkjærhet for loven, var Saulus den mest aktive av dem som "trodde det var deres plikt" å drepe de hellige. Han var "en spotter og forfølger og voldsmann" (Gal 1: 13), og kjempet mot Jesu, nasareernes navn (Apg 26: 9).

Med denne holdning er han på vei til Damaskus for å gripe Guds hellige der også, og drepe dem. Nå er timen kommet da Herren vil åpenbare sin nåde og makt over ham, og gjøre sin bitreste fiende til sin mest trofaste tjener - skape en Paulus ut av en Saulus. Å, som vi burde lovprise den Gud vi har! Plutselig stråler et himmelsk lysskinn over den nidkjære fariseeren, og kaster ham til jorden. Han blir liggende ved Jesu føtter, og en røst høres som sier: "Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg? Det blir hårdt for deg å stampe mot brodden". Forskrekket spør han: "Hvem er du, Herre?" Da sier Herren: "Jeg er Jesus, han som du forfølger."

Tre dager senere åpenbarer Herren seg for Ananias, og befaler ham å gå til denne mannen som nå sitter og sukker i et mørke. Ananias kjenner til Saulus' nidkjære hat, og har store betenkeligheter. Hva er det nå Herren sier til ham? Jo, "Gå av sted! For et utvalgt redskap er han for meg, til å bære mitt navn fram både for hedningefolk og for konger og for Israels barn. For jeg skal vise ham hvor mye han må lide for mitt navns skyld" (Apg 9). Dette er altså Herrens eget vitnesbyrd om denne sin tjener.

En røst fra himmelen vitnet over Jesu hode: "Dette er min Sønn, den elskede! I ham har jeg velbehag. Hør ham!" (Mat 17: 5). Senere sa Herren til sine apostler: "Likesom Faderen har utsendt meg, sender også jeg dere." (Apg 20: 21). På samme måten taler altså nå en himmelsk røst over Paulus, og utroper ham til et utvalgt redskap, som skal bringe Herrens navn til alle folkeslag. Å, for et under av Guds store, frie nåde! Et annet sted i Bibelen hører vi om en fisker fra Betsaida. Han ligger skjelvende for Jesu føtter og roper: "Herre, gå fra meg, for jeg er en syndig mann!" Og i denne konkrete situasjonen er det han får ikke bare nåde, men også apostelkallet. Jesus sier: "Fra nå av skal du fange mennesker" (Luk 5). Slik ligger altså nå her den aller verste synder, en som myrder Jesu hellige. Han er slått ned og ligger for Jesu føtter hvor han får høre disse ordene: "... reis deg opp og stå på dine føtter! For derfor åpenbarte jeg meg for deg: for å utvelge deg til tjener og vitne ..." (Apg 26: 16).

Vi har nå også sett hvor mye som ligger i den korte betegnelsen: "Jesu Kristi tjener, kalt til apostel". Vi har sett Jesus selv uttrykkelig uttale at Paulus er hans utvalgte redskap. Ved mange store tegn og undergjerninger, og gjennom hans mange brever og misjonsreiser, går det tydelig fram at denne apostelen er den mest fremtredende blant alle Kristi apostler. Når vi så vet at det er gjennom sine apostler Kristus har gitt verden den fulle og hele kunnskap om sin lære, da må vi ta alvorlig inn over oss hvor stor betydning denne apostelens skrifter har for oss.

Kvelden før han døde sa Herren til sine disipler: "Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til hele sannheten ..." (Joh 16: 12-13). Med disse ordene har Herren Kristus uttrykkelig forklart at så lenge han ennå ikke var død og stått opp igjen, kunne disiplene hans ikke fullt ut fatte en mer fullstendig utleggelse av hans lære om evangeliet, enn den han nå hadde gitt dem. Men han føyer til at senere vil han gi dem fullt lys over det alt sammen, ved at Ånden skulle bli utgytt. Den jødiske forventningen til en frelser som skulle

redde dem fra ytre fienders overmakt, lå så dypt hos alle i Juda land, at ikke en gang Jesu nærmeste tolv disipler helt kunne fri seg fra denne oppfatningen så lenge han ennå levde iblant dem. De forstod ikke fullt ut at det var en åndelig frelser han var, for deres sjel. Derfor har Jesus selv bare gitt dem selve hovedtrekkene i læren om evangeliet. Senere, når de hadde sett hans død, hans oppstandelse og himmelfart, ville han gjennom Den Hellige Ånd gi dem det fulle lys over hans store gjerning, og over alle Skriftens vitnesbyrd om dette.

Derfor sier han: "Det er til gagn for dere at jeg går bort. For dersom jeg ikke går bort, kommer ikke talsmannen til dere ... når han kommer, skal han lære dere alle ting, og minne dere om alt det som jeg har sagt dere." "Han skal overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom". Det vil si at Den Hellige Ånd skal gi ennå større klarhet og kraft i forkynnelsen om synd og rettferdighet m. m. Derfor ser vi at denne veldige læren om vantroens synd, og rettferdigheten i Kristus, blir forkynt med flere ord, og mer utførlig etter Kristi død gjennom hans apostler, enn fra ham selv tidligere. "For Ånden var ennå ikke gitt, fordi Jesus ennå ikke var herliggjort" (Joh 7: 39). Derfor kunne heller ikke Kristi forkynnelse gjennom tre år, vinne så mange mennesker som en eneste preken av Peter på pinsedagen. Da var Jesus stått opp igjen, og det måtte skje før han kunne forherliges.

Ganske visst finner vi ikke noe nytt i apostlenes skrifter, når det gjelder læren. Der finnes ikke noe som Jesus ikke allerede hadde forkynt. Ånden minnet om og åpenbarte bare det Jesus allerede hadde talt til dem. Men denne lære som Herren i store trekk hadde gitt dem gjennom sin forkynnelse, sine liknelser og dommer, finner vi nå mer tydelig utlagt. Når Paulus skriver at menneskene "ikke blir rettferdiggjort av lovgjerninger, men ved tro på Jesus Kristus", så hadde jo Herren også selv tidligere vist at han fordømte de strengeste lovhelgener, mens han forkynte nåde over alle syndere som kom til ham i tro. Fra hans munn hører vi alltid slike ord: "Din tro har frelst deg" - "den som tror" - "dersom du tror", osv. Paulus skriver at "den som har gjerninger (sv: som holder seg til gjerninger), får ikke lønnen av nåde, men som noe han har fortjent", men at "den derimot som ikke har gjerninger, men tror på ham som rettferdiggjør den ugudelige, han får sin tro tilregnet som rettferdighet" (Rom 4: 4-5).

Det samme hadde også Kristus forkynt, ved hans tale om arbeiderne i vingården som vurderte ut fra sine gjerninger, som "hadde båret dagens byrde og hete". De fikk ingen nådegave, men bare hva de hadde fortjent, - mens de stakkars synderne, som hadde stått hele dagen forgjeves på torget, og med denne bakgrunn bare var avhengig av sin herres godhet, hvor mye han ville gi dem for dette - de fikk som gave noe de ikke hadde fortjent. Kort sagt: Alt det apostlene utførlig forkynner, det var noe Kristus hadde lært, og som Ånden nå forklarte for dem.*

[* På dette grunnlag ser vi for en ynkelig dårskap de er falt i, de som, på tross av den udiskutable klarhet i Paulus' skrifter, bare avviser disse, og gir inntrykk av at de nok vil tro og følge Kristus, men ikke Paulus - som om han skulle forkynne en annen lære. Kristi lære og Pauli lære er den samme. Problemet er bare at menneskene får mye vanskeligere for å bortforklare eller omtolke den, når de står overfor en mer utførlig utleggelse av den hos Paulus. Og det faktiske forholdet er at i hjertet sitt hater de selve læren. Måtte de i tide stoppe opp for at Herren Jesus, som de altså vil bekjenne seg til, har gitt Paulus dette vitnesbyrd: "et utvalgt redskap er han for meg", og har sagt om apostlene at de gjennom Ånden skulle motta og gi videre til hele verden, den fullstendige utleggelse av hans egen lære!]

Derfor sier også apostelen Paulus: "Så er vi da sendebud i Kristi sted, som om Gud selv formaner ved oss. Vi ber i Kristi sted ..." (2Kor 5: 20). Og Kristus sier: "Den som tar imot dere, tar imot meg" (Mat 10: 40). Fordi han var Kristi sendebud, skulle også en apostel tas imot "som en Guds engel, som Kristus Jesus selv" (Gal 4: 14). Akkurat som en jordisk konges budskap, båret fram av hans

tjenestemann, alltid må tas imot som kongens eget ord - som det jo også er. Derfor sier apostelen: "Da dere fikk det ord som vi forkynte, tok dere imot det, ikke som et menneskeord, men som det i sannhet er, som Guds ord" (1Tess 2: 13).

Det er ikke uten grunn vi har brukt så mange ord på dette punktet, for så høyt som vi akter Guds ord, så sterkt virker det på oss. Den som sover, så han ikke gir akt på den store sannheten: at det er Guds ord han leser eller hører fra de apostoliske skriftene, han vil heller ikke erfare noen saliggjørende virkning av budskapet. Apostelen sier videre om seg selv:

Utvalgt til å forkynde Guds evangelium. Dette ordet "utvalgt" (sv: avskild), eller "utsett" kan hensepeile på at apostelen skriver i Gal 1: 15, at "han ... utvalgte meg fra mors liv", til apostelembetet, på samme måte som Herren taler til profeten Jeremia: "Før jeg dannet deg i mors liv, kjente jeg deg, og før du kom ut av mors skjød, helliget jeg deg. Jeg satte deg til en profet for folkene" (Jer 1: 5). Men det kan også ha sin bakgrunn i det som skjedde da Kristus åpenbarte seg for Paulus og kalte ham til apostel. Ellers kan det se ut som apostelen legger meningen "utskilt" i dette, og lar det hensepeile litt på sitt gamle liv, da han var en fariseer som også betyr "utskilt". Også nå var han en utskilt, men på en helt annen måte. Tidligere var han blant de "utskilte" i stolthet og innbilt selvrettferdighet. Nå utskilt gjennom Guds nåde. Tidligere til å stride for menneskebud. Nå til å forkynde Guds evangelium.

Å, hvor mye som ligger i ordet "evangelium". Dette får vi utdype nærmere når vi kommer til v. 16 og 17. Men når apostelen her kaller det "Guds evangelium", så er det fordi han på nytt vil minne oss om hvem som er den høyhellige kilde for den forkynnelsen han skal bære fram. Måtte vi alltid være våkne for at det er Guds evangelium vi skal motta her! Det er Guds evangelium, fordi det er Gud selv som er dets opphav, og den som først forkynte det. Gud er dets opphav fordi han i sitt evige råd først av alle ting besluttet å frelse oss gjennom sin Sønn - "For i ham har han utvalgt oss før verdens grunnvoll ble lagt" (Ef 1: 4).

Gud er også den første som forkynte evangeliet. Det var Gud selv som på syndefallets dag for første gang forkynte evangeliet. Derfor må det være helt rett å kalle det for "Guds evangelium". Ellers blir det også betegnet som "Kristi evangelium" (Rom 15: 19), "Guds nådes evangelium" (Apg 20: 24), "fredens evangelium" (Ef 6: 15), "evangeliet om deres frelse" (Ef 1: 13) og "et evig evangelium" (Åp 14: 6). Men i tillegg til at Paulus med uttrykket "Guds evangelium" vil understreke dets evige opprinnelse og uforanderlighet, så kommer han med ennå en viktig tilføyelse med samme hensikt, og sier:

Det som han forut har gitt løfte om ved sine profeter i hellige skrifter. Med disse ordene imøtegår apostelen den anklagen at evangeliet er en ny lære. Jødene var stolte av å eie de hellige skrifterne, Moses og profetene. I særdeleshet når det gjaldt jødene, så var den eneste tenkelige holdning hos dem: å forakte forkynnelsen til Kristus og apostlene hans. De anså det som noe nytt. Da er det apostelen her klart uttaler at just disse hellige skrifterne og profetene som jødene trøstet seg til, nettopp bar vitnesbyrd om Kristus og hans evangelium. Den forsoning som skjedde i Kristus, og som er evangeliets budskap, var bare oppfyllelsen av det løftet Gud gav Adam allerede på syndefallets dag.

Å, for en trøst og styrke det er for vår svake tro, at Gud alt fra verdens begynnelse, og under løftenes og forbildenes lange tidsalder, med utallige forutsigelser gav løfter om den Frelseren som skulle komme. Hele Det gamle testamente er jo fullt av hemmelighetsfulle antydninger, eller også uttrykkelige ord, om en mann som skulle komme i tidens fylde - kvinnens sæd, Abrahams velsignelse, Davids ætt, Forløseren, Herren i Israel, Sions konge, den store profeten, et skudd, en kvist av Isais stubb, alle hedningers trøst, folkenes fyrste og lovgiver, Herrens salvede, redningsmannen, osv. Og han er beskrevet til den minste detalj. Ikke bare er det stedet han skal fødes forutsagt, men til og

med at han skulle bli forrådt for tretti sølvpenge, og at disse til slutt skulle bli gitt til en pottemaker (Sak 11: 12-13).

Videre forkynte også profetene at en ny og salig tid med et nådefullt budskap, skulle bli gitt verden. En "ny pakt", ikke som den første pakten, den som Gud stiftet med Israels folk ved Sinai (Jer 31: 31 flg.), men en "fredspakt" (Esek 34: 25), når "rettferdighetens sol", etter en lang, dunkel gryingstid "skulle gå opp med legedom under sine vinger" (Mal 4: 2). En tid da forkynnelsen skulle være denne: "Trøst, trøst mitt folk! Tal vennlig til Jerusalem" (Jes 40: 1-2). Da skulle han komme, Den Salvete, som var sendt "til å forkynne et godt budskap for de saktmodige, til å forbinde dem som har et sønderbrutt hjerte, til å utrope frihet for de fangne og frigjørelse for de bundne, til å utrope et nådens år fra Herren" (Jes 61: 1-2).

Bare dette at slike løfter er gitt av Gud alt fra verdens begynnelse - burde det ikke få oss til å tenke etter, om det ikke skulle være Guds alvorlige mening at vi virkelig skal frelses ved hans Sønn, av bare nåde? En hel lang tidsalder full av guddommelige løfter og forbilder på en frelser -! Jovisst veier dette litt mer enn alle våre tanker og meninger. Så mye trøsterikt ligger det altså i disse ordene om at Gud forut har gitt løfte om evangeliet ved sine profeter i hellige skrifter.

Apostelen kaller Skriften, eller skriftene, "hellige", fordi det er Gud som har inngitt profetene det de har skrevet. Det var Den Hellige Gud som talte i dem, slik apostelen uttrykker det: "For aldri er noe profetord brakt fram ved menneskers vilje, men de hellige Guds menn talte drevet av Den Hellige Ånd" (2Pet 1: 21). Og nå forteller apostelen hva som var selve det hellige formål med Guds evangelium, hva som var kjernen og innholdet i det. Han sier at de løftene Gud har gitt, handler om et godt budskap:

om hans Sønn.

Hele Guds evangelium handler om hans Sønn. Han er Alfa og Omega, begynnelsen og enden, i Guds råd til vår frelse. "For så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne". Det er denne store gaven som er midtpunkt, kjerne og hovedsak, i den himmelske Fars nådebudskap til de fortapte barna. "Gud har gitt oss evig liv, og dette liv er i hans Sønn. Den som har Sønnen, har livet. Den som ikke har Guds Sønn, har ikke livet" (1Joh 5: 11-12). "Og det er ikke frelse i noen annen. For det finnes ikke noe annet navn under himmelen, gitt blant mennesker, som vi kan bli frelst ved" (Apg 4: 12). Derfor sa også Herren Kristus: "Jeg er veien og sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg" (Joh 14: 6). Men Kristus er ikke bare gitt oss til vår benådning og rettferdighet, men også til vår helliggjørelse, til gjenopprettelse av Guds bilde i oss. Derfor ser vi også at dette er det andre store hovedpunkt hvor apostlene framholder Kristus som den som er alt sammen. Enten det er spørsmål om hva som er kallet til et hellig liv og drivkraften i dette, eller det gjelder måten, formen og rettesnoren for helliggjørelsen, alltid er det Kristus som forkynnes.

Han er hodet, og fra ham går kraften og ledelsen til alle lemmene. Han er rota, og fra ham strømmer all kraft og saft til grenene, og virker god frukt. Han er forbildet for vår lydighet, "for at Faderen skal bli herliggjort i Sønnen". Hele Skriften vitner altså om at både begynnelsen og fortsettelsen i det kristne livet, kommer til oss fra Kristus. De kristne skildres som "innpodet i ham", "begravet og oppstått med ham", som de som "vandrer i ham", og "levende og døde med ham". Over alt i Bibelen framstilles Guds kjærlighet i Kristus som den kilden som kan bevege våre hjerter til å elske ham og hele hans vilje. Også når det gjelder å elske vår neste. Når Ordet formaner slik: "Ingen må søke sitt eget, men heller det som er til gagn for nesten", så er det for at vi skal ha samme sinn som Jesus Kristus selv, "han som da han var i Guds skikkelse ... gav avkall på det og tok en tjeners skikkelse på seg" (Fil 2: 6-7).

Formanes vi til å gi til de fattige, så ser vi apostelen, som bakgrunn for dette, sier: "dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde, at han for deres skyld ble fattig da han var rik" (2Kor 8: 9). Formanes vi, av hensyn til de som er svake i troen, å avstå fra en frihet som ellers kunne være uskyldig, så sier apostelen: "Du må ikke med din mat føre den i fortapelse som Kristus er død for" (Rom 14: 15). Vi formanes til å ikke bli treller for menneskene. Som grunn nok sier apostelen at vi er "dyrt kjøpt" (1Kor 7: 23). Vi formanes til å tilgi dem som har gjort oss urett. Som grunn sier apostelen: "likesom Gud har tilgitt dere i Kristus" (Ef 4: 32). Vi formanes til et rent liv i våre legemer. Apostelen fortsetter: "Vet dere ikke at deres legemer er Kristi lemmer?" (1Kor 6: 15).

Kort sagt: I alle de formaninger hvor Guds Ord taler om hvordan vi skal leve som kristne, så er alltid mønsteret det samme: Grunnen, drivkraften er Kristus som ble gitt for våre overtredelser. Kristus, alt i alle! Dette er den rette forkynnelsen av evangeliet. Det handler om Guds Sønn, han som etter kjødet er kommet av Davids ætt. Mange profetier hadde forutsagt at Kristus skulle fødes av Davids ætt. Etter Guds visdom gjennom hele hans frelsesplan, skulle det på forhånd være kjent: først innen hvilket folk, og senere også innen hvilken stamme i dette folk, hans Sønn skulle bli født som menneske. Først fikk Abraham løftet om at "I deg (sv: i din sæd) skal alle jordens slekter velsignes". Gud åpenbarte til og med hvem av de tolv sønnene til Jakob som skulle bli stamfar og arving til løftet: "Juda, dine brødre skal prise deg!" (1Mos 49: 8-10). Så kommer budskapet ennå klarere: en bestemt slekt innen Juda utpekes. Her skal det skje, det løftene taler om. Herren talte til David og sa: "Når dine dagers tall blir fullt, og du hviler hos dine fedre, da vil jeg etter deg oppreise en sønn".

Og Gud sa han ville grunnfeste kongedømmet til denne sønn til evig tid. "Jeg vil være hans far, og han skal være min sønn" (2Sam 7). Dette løftet om at Guds Sønn skulle fødes av Davids hus, finner vi også gjentatt i profetisk billedspråk, f. eks. i ordene fra Jes 11: 1-2: "En kvist skal skyte fram av Isais stubb, og et skudd fra hans røtter skal bære frukt. Og Herrens Ånd skal hvile over ham". Isai var Davids far. Videre heter det samme sted i v. 10: "På den tid skal hedningefolkene søke til Isais rotskudd, som står som et banner for folkeslag".

At Gud hadde bestemt at Kristus skulle fødes av Davids hus, var allment kjent blant jødene. Av den grunn var det også naturlig for dem å kalle Kristus for Davids sønn. Likevel ville de vantro ikke erkjenne at Jesus av Nasaret var denne de hadde ventet. Men Herren hadde igjen gitt nye kjennetegn på den rette Messias, til styrke for de troende, og til en ny dom over de vantro jødene, som forkastet ham og ville vente en annen Kristus. Denne holdningen satt de altså fast i, på tross av at de ikke lenger hadde sine egne slektsregistre i behold, så disse kunne bevist noen avstamning fra David. Og noen Davids slektslinje finnes heller ikke lenger på jorden. Men av dette kan vi også oppfatte hensikten med apostelens tilføyelse: "etter kjødet er kommet av Davids ætt". Det var for å styrke de troende, og til en advarsel for de vantro.

Og nå ser vi hele grunnen til at det nettopp måtte "utgå et bud fra keiser Augustus at all verden skulle innskriveres i manntall" - nøyaktig på den tid Jesus skulle fødes. Bare for at den fattige ukjente jomfruen i Nasaret skulle bli nødt til å reise til "Davids by som heter Betlehem", så det kunne bli kjent og bekreftet at Jesus var født av Davids hus. Å, for en allmektig Gud! Og engelen som forkynte Kristi fødsel for hyrdene på marken: "I dag er det født dere en frelser, som er Messias, Herren", måtte også føye til: "i Davids by". Så fortsetter apostelen slik:

og som etter hellighets Ånd er godtgjort å være Guds veldige Sønn ved oppstandelsen fra de døde, Jesus Kristus vår Herre. Det ordet som er oversatt med godtgjort, har betydningen av at det er bestemt, avgjort, bekreftet, eller fastslått, at Jesus er Guds Sønn. At han "etter hellighets Ånd", eller den guddommelige natur, er Guds Sønn, det bekreftes ved hans oppstandelse fra de døde. Den samme som "etter kjødet er kommet av Davids ætt", dvs. har fått menneskelig natur, er altså

samtidig "etter hellighets Ånd" Guds veldige Sønn. Og denne sannhet er en klippe som alle vantroens bølger både før og nå bryter mot - men som de også til alle tider selv har knust seg på. Der var ting som ikke var helt klart, selv for dem som trodde på ham, så lenge Kristus gikk her i sin fornedrelse. Men det ble åpenbart for dem når han stod opp fra de døde.

Fra da av ble også apostlenes hjerter fylt med en slik himmelsk kraft og frimodighet at de nå løp med fryd, selv om de visste at det grusomste martyrium ventet dem. Og de løp med dette vitnesbyrdet, at "Gud har gjort ham både til Herre og til Messias, denne Jesus som dere korsfestet" (Apg 2: 36). På tross av Pilatus' segl, og bestikkelsen de forskremte vaktene ved graven fikk, ble nyheten om Kristi oppstandelse kjent for alle. Og dette var den store menneskelige årsak til at den ene prekenen av Peter gav det veldige stikket i så mange hjerter. "La oss glede oss og fryde oss og gi ham æren", han som så overbevisende er godtgjort å være Guds Sønn!

Egentlig tviler vi ikke på dette. Likevel innser vi at vår tro på denne store sannheten ofte er svak. Men ved å høre Ordet fra de mange vitnene, kan troen vekkes og styrkes. La oss derfor høre noen av de mest markerte vitnesbyrdene, som Herrens apostler har gitt oss om dette at han var selv den evige og sanne Gud.

I vår tekst bygger Paulus alle de store og viktige sannhetene han vil forkynne i brevet sitt, på den store hovedsannheten at Gud har sendt sin egen, evige Sønn til verden, født etter kjødet av Davids ætt. På samme måte finner vi også andre steder i brevet at Paulus bruker denne dokumentasjonen, f. eks. i kap. 9 v. 5: "Dem tilhører fedrene, og fra dem er Kristus kommet etter kjødet, han som er Gud over alle ting, velsignet i evighet. Amen."

Matteus begynner sitt evangelium på samme måten. Først gir han oss Kristi slektsregister som menneske. Umiddelbart etterpå viser han til hans guddommelige vesen, ved å minne om profetens ord om det tegn og under som skulle skje: "Se, jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og de skal gi ham navnet Immanuel - det betyr: Med oss er Gud" (Mat 1: 23). Markus evangelium innledes med disse ordene: "Begynnelsen til Jesu Kristi, Guds Sønnns evangelium", og fastslår dermed straks at denne er Guds Sønn. Men umiddelbart etterpå tilføyes: "Som det står skrevet hos profeten Jesaja: Se, jeg sender min budbærer foran deg, han skal rydde din vei. Det er en røst av en som roper i ørkenen: Rydd Herrens vei, gjør hans stier rette". Og dette utlegger han på denne måten: "Slik stod døperen Johannes fram i ørkenlandet og forkynte omvendelses dåp til syndenes forlatelse". Legg merke til dette enkle, men sterke bevis på at Jesus var Jehova, eller Gud selv, den evige. Profetien om døperen Johannes var tydelig og udiskutabel. Men hvem var det han skulle berede vei for? Profeten sier "Herrens vei". Altså var Jesus Herren.

Det samme gjelder Lukas. I innledningen til evangeliet viser han straks til både Jesu guddommelige og hans menneskelige natur, ved å minne om engelens ord da døperen Johannes skulle bli født: "mange av Israels barn skal han omvende til Herren, deres Gud. Han (altså Johannes) skal gå foran ham". Johannes skulle stå fram før Jesus, som altså er Herren, deres Gud (Luk 1: 16-17 og Jes 40: 3). Apostelen Johannes begynner sitt evangelium med sin mektige tolkning om Ordet som i begynnelsen var hos Gud, som var Gud, og ved hvem alt er blitt til. Dermed har han både skildret de to personene (Faderen og Sønnen), og deres enhet i guddommen. Da har han samtidig sagt at Messias i sin guddommelige natur var Herren selv. Og han som i begynnelsen skapte allting, og som var Gud, - det var han som ble kjød og tok bolig iblant oss, sier han her uttrykkelig. "Og", legger han til, "vi så hans herlighet, en herlighet som den en enbåren Sønn har fra sin far."

I Apostlenes gjerninger henvender Paulus seg til forstanderne for forsamlingen i Efesus, og formaner dem slik: "Så gi da akt på dere selv og på hele hjorden, som Den Hellige Ånd har satt dere som tilsynsmenn for, for at dere skulle vokte Guds menighet, som han vant seg med sitt eget blod" (Apg

20: 28). Her benyttes ikke Jesus-navnet, men "Guds menighet, som han (Gud) vant seg med sitt eget blod". Dermed sier apostelen at Gud vant den med sitt eget blod. Vi vet at løsepengen for våre sjeler er Jesu dyre blod. Her blir det altså kalt Guds blod. Ja, det er nettopp denne dype, hemmelighetsfulle forening mellom hans menneskelige og guddommelige natur, som gir dette blod dets evige verdi.

Alt det apostelen lærer i Hebreerbrevet om den nye pakts fullkommenhet - i forhold til den gamle - bygger han på Jesu guddommelige vesen, "han som er troens opphavsmann og fullender." Først forklarer han at Jesus er Guds Sønn. Deretter beviser han dette ved å sitere et ord fra Skriften som sikter på Kristus, og som tilegner ham den evige Guds navn, hans trone, rike, makt og tilbedelse: "Men om Sønnen sier han: Din trone, Gud, står i all evighet, og rettferds stav er ditt rikets kongestav". Og: "Du, Herre la i begynnelsen jordens grunnvoll, og himlene er dine hendes verk" (Heb 1: 8, 10). Like etterpå imøtegår han den innvendingen som nå kunne ha sneket seg inn, at Jesus bare var et menneske, men kalte seg Menneskesønnen. Apostelen sier: "en kort tid stilte du ham lavere enn englene". Men hvorfor? "Da nå barna har del i kjød og blod, fikk også han på samme vis del i det, for at han ved døden skulle gjøre til intet den som hadde dødens velde. Derfor måtte han i alle ting bli sine brødre lik, for at han kunne bli en miskunnelig og trofast yppersteprest for Gud til å sone folkets synder" (Heb 2).

I sin yppersteprestlige bønn (Joh 17) sier Herren Jesus til sin himmelske Far: "Og nå, herliggjør du meg, Far, hos deg selv med den herlighet jeg hadde hos deg før verden ble til". Så er det noen som påstår de tror på Jesus, men de er likevel ikke sikre på at han var den evige Gud - og det på tross av at han altså selv har uttalt at han er det. Hva skal vi si om en slik tro? I Åp 1 viser Jesus seg for sin disippel Johannes og sier: "Jeg er Alfa og Omega ... han som er og som var og som kommer, Den Allmechtige" (v. 8). Det er den samme som i Åp 5: 5 kalles "Løven av Juda stamme" og "Davids rotskudd". Igjen stadfestelse på hvordan guddommen og mennesket er forenet.

Men hvorfor er alt dette så underlig og vanskelig å tro? Tenk, Den Allmechtige, som har skapt alle verdener, vår jord, vår menneskehet, solen, månen og stjernene -! - hvis det behaget ham å bli menneske, og se millioner menneskehjerter i tid og evighet smeltes ned overfor hans kjærlighet, og fylle himmelen i evighet med jubel og lovsang over hvordan han frelste dem. Hva var lettere for ham som skapte universet, enn å la dette skje? Herrens Ånd har forklart nådeunderet for apostelen Paulus, som sier at Herren Gud har gjort alt dette "etter sin viljes frie råd, til pris for sin nådes herlighet". Og det har skjedd "etter hans forsett som setter alt i verk etter sin viljes råd, for at vi skulle være til pris for hans herlighet" (Ef 1).

Men han, som altså "etter kjødet er kommet av Davids ætt", og "som etter hellighets Ånd er godtgjort å være Guds veldige Sønn ved oppstandelsen fra de døde", han har også av Gud fått det navn som er over alle navn (Fil 2: 9). Apostelens skildring av Kristus som Guds Sønn, slutter slik:

Jesus Kristus, vår Herre. Jesus er det greske uttrykket for det hebraiske "Josua", som betyr Jehova er frelser, eller Jehova som frelser. Allerede fra himmelen, "før han ble unnfanget i mors liv", var det bestemt at dette skulle være Guds Sønnns navn. Herren sendte sin engel og talte til Josef: "Du skal gi ham navnet Jesus, for han skal frelse sitt folk fra deres synder" (Mat 1: 21). Å, for en frelse og trøst som dermed ligger i dette navnet! Det er noe for alle kristne hjerter å være opptatt med så lenge de lever, og deretter i all evighet. Bare tenk på den store omsorg Herren Gud hadde ved å gi englebud til Josef om det rette navnet: Jesus, og selv forklarte: "for han skal frelse sitt folk fra deres synder"! Går det ikke opp for oss alle hvor stor trøst det ligger i dette?

Kristus er den greske oversettelsen av det hebraiske Messias (den salvede, et navn som Gud også selv bruker om Sønnen. Se Heb 1: 8-9, Sal 2: 2, 45: 8). Det sier oss at han var av Faderen, utvalgt og innvidd til sitt trefoldige embete: Å være den store profeten, ypperstepresten og kongen. Innvielse til

disse tre embetene i Israel foregikk ved salvelse med den hellige oljen. Denne velluktende oljen var laget av skjønne krydderslag, og forestilte Den Hellige Ånd som Kristus var salvet med "framfor sine medbrødre" (Heb 1: 9). Dette navnet (det som ligger i dette navnet) er, kort sagt, det segl Herren Gud har latt prege/gjennomsyre/kjennetegne alle hans elskede Sønns gjerninger for oss. "Kristus gav ikke seg selv den ære å bli yppersteprest, men han som sa til ham: Du er min Sønn, jeg har født deg i dag. Likeså sier han også på et annet sted: Du er prest til evig tid etter Melkisedeks vis" (Heb 5: 5-6). Dette er det Kristus betyr. Og om Ånden får åpenbare det, så vi fornemmer den himmelske vellukt i dette navnet, så vil vi nok sikkert si med Salomos Høysang: "ditt navn er en utgytt salve" (Høys 1: 3).

Apostelen bruker betegnelsen: Jesus, Kristus vår Herre. Han er vår herre. Det betyr at vi ikke er våre egne, men tilhører Kristus. "Dyrt kjøpt" (1Kor 7: 23), "ikke med sølv eller gull, men med hans dyre blod" (1Pet 1: 18-19). Derfor skal vi også være hans egne, og leve under ham som vår rette konge. Ordet for Herre (Kyrios) har en dyp betydning. De sytti oversetterne som oversatte Det gamle testamente fra hebraisk til gresk, oversatte alltid Jehova med dette ordet. Men da nå Herren selv, Jehova, ble et menneske som oss selv, og ble vår frelse, så er det som trøst for oss vi kan si "vår Herre". Han er vår - gitt oss som vår egen, og vår Herre, vår salighetshøvding og salighetskonge, som skal forsvare oss mot alle våre fiender, lede oss, regjere over oss etter sine egne lover, og selv sørge for oss i alle ting. Vår Herre er Jehova (den evige, uforanderlige) og dermed alltid den samme. Han er hos oss alle dager og tider. Hvor som helst og når som helst kan vi tale med ham, rope til ham og motta hans hjelp i alle forhold. Måtte vi få nåde til å virkelig tro dette, og benytte oss av det!